

Epistola de Editione N. T. Milliana.

Ac sanè sèpe synonyma pro synonymis occurunt, ut ejusdem Epistolæ Cap. IV, 19. pro ἀγροῖς & est ἔως ἔ, apud *Methodium*, pag. 76. Quod non est quidem magni momenti, in hoc similibusque locis; sed potest in aliis magnam mutationem adferre, si quæ synonyma putantur loco synonymorum scribantur, ut Act. XX, 28. ubi Θεος, Χριστος, Κυριος mista sunt à Librariis, quasi synonyma.

Cap. V, 22. post vocem χρησότης, omittitur ἀγαθωσύνη à *Methodio* pag. 274. non labente memoria, ut credere quispiam posset; omittit enim *Vulgatus*, ut & Patres aliquot *Millio* memorati, qui tamen *Methodii* non meminunt.

E P H E S. III, 14. legimus περὶ τὸν πατέρα τὸν Κυρίον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ ἔ &c. at *Methodius* p. 192. habet tantum περὶ τὸν Θεὸν καὶ πατέρα, ἐξ ἔ &c. Certe in multis Codd. & Interpretibus omissa sunt verba τὸν Κυρίον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Eos recenset *Millius*, omisso *Methodio*; qui tamen præferri debuisset *Hieronymo*, *Ambroso*, *Chrysostomo*, illo recentioribus, ne *Theophylactum* commemorem. Longam hic habet adnotationem, ut tueatur lectionem receptam, cui tamen non puto alium inesse sensum, quam lectioni *Methodii*. Non raro vir doctus lectiones, quas admirerunt Complutenses Theologi, dein *Rob. Stephanus* & qui eos sunt sequuti, ideo tantum tueri videtur, quia jam sunt vulgari usu veluti consecratæ; quæ ratio minus movet Criticos.

Versu 16. pro ἵνα δώ — δυνάμεις καταπιεσθεῖσαι, legit ibidem *Methodius*, ἵνα δῷ — δύναμιν, quemadmodum habent antiqui aliquot Codices à nostro memorati.

C A P. I V, 5. Εἰς κύριον, μία πίστις, ἐν βαπτισμῷ. *Optatus* hunc locum sic citat pag. 82. *Unus Deus, unus Christus, una fides, una tinctorio*. Sed *Cyprianus* eodem modo profert hunc locum, ut eum legimus. Dixerat etiam *Tertullianus*: *unus Dominus, una fides, una Ecclesia in cœlis*, Lib. de Baptismo Cap. X V. Hinc colligere licet quantâ licentiâ Afri illi Scripturarum testimonia adducerent; & quam imprudenter faciant, qui unum Afrum omnibus Veteribus Scriptoribus, & Codicibus antiquioribus opponere sustinent.

Cap. V, 29. in quibusdam Codicibus est ὁ Κύριος, in aliis ὁ Χριστός, & hoc modo hunc locum adducit *Methodius* pag. 54.

Versu 31. pro eo quod habetur vulgo περὶ γνωστικαῖς, legit *Methodius* τὴν γνωστικήν, quod & Codices nonnulli antiquissimi habent, ut & *Epiphanius*; qui cur citetur, potius quam *Methodius*, non intelligo, cum hic antiquior fuerit; nisi quod de *Methodio* non cogitarat *Millius*, cum varias lectiones ē Patribus colligeret, quamvis ejus postea in Prolegomenis meminerit.

P H I L I P P. Cap. II, 7. μορφῶν δέλτα λαβεῖν, legit *Methodius* pag. 202. περισταλθέντα.

1. T I M. II, 2. post ἡσυχον βίον, addit *Optatus* pag. 76. cum ipsis, sine codicibus & necessitate.

2. T I M. II, 17. καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάρ σανατούσιν τούτῳ. *Optatus* licenter hæc miscet cum loco Joannis 2. Ep. 10. Sic enim habet pag. 74. ignorantes de quibus *Apostolus* hæc dixerit: cum his nec cibum capere, ave illis ne dixeritis, serpit enim eorum serpens cancer.

C A P. III, 3. ἀσοργοῖς, ἀστονθοῖς, Αἴσθολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι. Hæc recitat *Optatus* pag. 104. pacem non custodientes, sine affectu, detractores, immites, sine benignitate. In qua citatione sunt inversa duo prima vocabula, ut apud nonnullos Patres, quibus hoc loco adjungit *Millius* *Optatum*, tam sèpe prætermissum; ut credas alienā operā, prout occurrebat, esse usum, non suā ipsius diligentiā Milevitani Episcopi Scripta evoluisse, ut varias lectiones ex iis colligeret.

A P O C A L Y P S E O S Cap. XII, 1. pro διάδεικτα habet *Methodius* διεκδίκτων, pag. 181. ut nonnulli Codices; versu 3. πυρῆς μέγας, pro μέγας πυρῆς, quod invenitur etiam in nonnullis Codicibus; versu 4. post ἀσέρας omittit τὸν οὐρανόν, quod deest etiam in quibusdam; versu 9. ὅποιος ὁ Θεός, pro οὐρανός οὐρανός, quod habent quoque aliquot Codices.

Cap. XIV, 1. habet *Methodius* pag. 25. ἐσώς pro ἐσηγής, & paullo post, τὸ δύναμα αὐτῆς καὶ τὸ δύναμα τοῦ πατέρος αὐτῆς, pro δύναμα τοῦ πατέρος αὐτῆς: versu 2. ὡς pro ἀστερεῖ, & καὶ οἱ φωνὴ ἡνὶ ἡκκεστα ὡς φωνὴ, pro καὶ ἡκκεστα φωνὴ: versu 3. καινὺς ὥδης pro ὡς ὥδης καινὺς. Nec plures erant ex *Methodio*, vel *Optato*, variae lectiones.

Nonnullia hīc fortè, mi *Optimiane*, mihi objicies, quæ paucis discutienda. Primum est, varias hasce lectiones non esse magni momenti, ad rem ipsam quod adtinet; nec sanè diffiteor. Sed quandoquidem omnia, cum pulvrisculo, corradere statuerat *Millius*, ne hæc quidem omittere debuit; præfertim cum Scriptorum *Methodio* & *Optato* multo recentiorum auctoritatibus passim utatur.

Alterum est, meminisse virum eruditum, in Prolegomenis, & *Methodii* & *Optati*; sed levissimè rem attingit, observatque *Methodium* habuisse sat purum Codicem, *Optatique* rariores esse lectiones, easque interpolatas. Res paullo pluribus illic tractanda fuisset, aut certe ejusmodi varietates textui subjiciendæ, unā cum aliis, vel addenda auctorum nomina fuissent. Nescio etiam annon ex aliis Patribus, si diligenter conferantur, non possint multa similia colligi; certè negligentia hæc, quantulacumque sit, suspicionem movere potest in aliis virum doctum accuratiorem non fuisse; quod aliis inquirendum permittam: non vacat enim propterea tantum Scripta Patrum evolvere. Præterea ex licentia citandi, quæ in *Optato* animadvertisit, cognitione non spēnendus colligitur usus, ut de *Cypriani* citationibus rectè judicare possimus, sicut jam ostendi.

Sed & alia non minoris momenti hīc elucescere possunt, quæ non sunt omittenda. Fuit qui putaret ex Codicibus nonnullis interpolatis, qualis est Cantabrigiensis ille, qui *Bezæ* fuit, eque citationibus, quales sunt *Optati*, colligi posse antiquissimos quosque Codices admodum fuisse corruptos, quod & monuit de Latinis *Hieronymis*. Verum jam ostendi Tomo Bibl. Selectæ XIII. ubi de *Millii* editione egī, ex codice datā operā interpolato, cui reliqui omnes adversantur, nihil posse de ceteris colligi. Citationes *Optati* non tam sunt ex codicibus ortæ, quam ex licentia ipsius Scriptoris, qui parum accurate testimonia proferebat; quod liquet ex eo, quod non tantum ceteri antiquissimi Patres ab eo abeant, sed etiam *Tertullianus* & *Cyprianus*, Africanæ Ecclesiæ lumina, qui proferunt loca ab *Optato* perperam citata, qualia in nostris Codicibus exstant: quemadmodum ostendi, possitque facile, si opus esset, copiosius diduci. Ad *Hieronymum* quod adtinet, notum est hominem οὐρανούς, aut contraria, prout res postulat, loqui; nec si Latini Codices corrupti fuerint, sequitur Græcos pleniusque